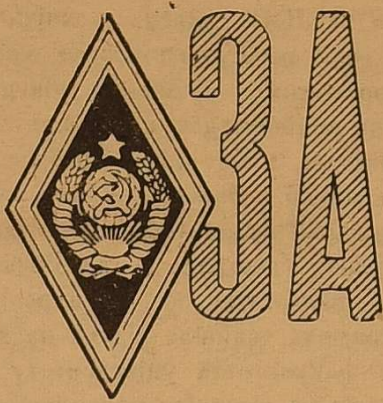

Сьогодні в номері:

- ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ СЕСІЇ — 1—2 СТОР.
- З ІСТОРІЇ РІДНОГО МІСТА — 2 СТОР.
- КОНФЕРЕНЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ — 2 СТОР.
- ПО СТОРІНКАХ ВУЗІВСЬКИХ ГАЗЕТ — 3 СТОР.
- ПЕРШІ ДНІ У СПОРТТАБОРІ — 4 СТОР.
- ЛІТЕРАТУРА З ПИТАНЬ ЕСТЕТИКИ (БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД) — 4 СТОР.

за наукобі КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 19 (755).

П'ятниця, 14 червня 1963 р.

Ціна 2 коп.

ВІСТІ З ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ СЕСІЇ

НА ДЕРЖАВНОМУ ІСПИТІ

ДЕРЖАВНИЙ іспит з історії КПРС на українському відділі філологічного факультету (денне навчання) складало 65 чоловік. Із них 18 одержали відмінні оцінки, 24 — добрі та 23 — задовільні.

Добре відповідали студенти-дипломанти: Є. Антонюк, В. Тимунь, С. Ільницька, В. Гордіна, В. Мазур, Н. Подолян, Н. Сергієнко, Р. Чорна та багато інших.

Так, зокрема, студентка Антонюк у своїй доповіді добре висвітлила питання «Ленін про історичне місце імперіалізму, як переддень соціалістичної революції». Студентка виявила глибоке знання праці В. І. Леніна «Імперіалізм як найвища стадія капіталізму», розкрила всі 5 ознак імперіалізму, відзначила не тільки політичне, а й економічне значення цієї праці в розвитку класової боротьби і наростанні соціалістичної революції. Свою доповідь дипломантка пов'язала з новою Програмою Комуністичної партії Радянського Союзу. Відповідаючи на друге питання — «ХІІІ з'їзд партії та його рішення», вона розкрила значення з'їзду для зміцнення економічного становища країни. Вказала на важливе значення постанови ХІІІ з'їзду по доповіді Н. К. Крупської про роботу на селі, про змичку міста з селом і т. п. Добре знала студентка і третє питання: «Програма КПРС про завдання в галузі науки і культури».

Грунтовна, вдумлива відповідь студентки Р. Чорної справила приємне враження на членів Державної екзаменаційної комісії. Вона вдало розкрила величезну роль газети «Правда» в житті нашого народу («Створення газети «Правда» та її історична роль»), підкреслила велику заслугу В. І. Леніна, Н. К. Крупської у створенні газети, в організації роботи «Правди». Газета піднімала на своїх сторінках важливі питання теорії марксизму-ленінізму, висвітлювала боротьбу радянського народу з внутрішніми і зовнішніми

СЕСІЯ, СЕСІЯ

ворогами, боротьбу за побудову соціалізму в нашій країні, проти гітлерівських загарбників у роки Великої Вітчизняної війни. Історія газети — це історія нашого народу.

Не менш повну відповідь дала дипломантка і на два інші питання — «В. І. Ленін про необхідність роботи комуністів у реакційних профспілках» та «Новий Статут КПРС».

Надзвичайно слабкими були відповіді студенток Г. Вуйко, Л. Гайдай, З. Яблонської, М. Гурової.

Набагато краще, ніж в минулі роки, склали державний іспит з історії КПРС студенти-заочники. Із 65 осіб, що склали іспит, 19 одержали «відмінно», 25 — «добре», 21 — «задовільно».

Але справа не стільки в оцінці, скільки в тому, як готувались, які знання виявили студенти. Вони вміло пов'язували свої відповіді з сучасністю, самостійно, не покнижному викладали матеріал. Добре відповідали: Л. Соловійова, секретар Первомайського райкому партії, В. Антонюк, заввідділом пропаганди Хмельницького обкому; вчителі Г. Бурдяк, А. Руденко, М. Бережний, Г. Гурова-Литвин та інші. Їх відповіді, звичайно, були оцінені Державною екзаменаційною комісією на «відмінно». Відповіді В. Заїки-Унтилової, Є. Химочки, М. Дикунен, Є. Буца були дуже слабенькими.

Як і заочники, так і студенти стаціонару виявили добрі знання матеріалу післяжовтневого періоду і до наших днів. Особливо добре знають студенти матеріали ХХІІ з'їзду, і Програми КПРС.

В цьому році особливо помітні намагання філологів у відповідях пов'язувати події історії з літературними процесами, з іменами передових українських, російських

письменників, з постановами партії з ідеологічних питань, з матеріалами грудневої та березневої нарад представників партії та уряду з діячами літератури та мистецтва, і, зокрема, з виступом М. С. Хрущова на березневій нараді.

Доц. В. Н. РОМАНЮК.

Перший екзамен

У третьокурсників хімфаку ця літня сесія складна, бо доводиться скласти 4 іспити: з органічної хімії, фізхімії полімерів, політичної економії та будови молекул.

Іспит з органічної хімії, який ми склали 9, 10 та 11 червня, був дуже важким і відповідальним. Це був своєрідний звіт за три семестри роботи. В перший день відмінними знаннями порадували Ж. Жук, Н. Кареліна, Л. Тамко, а

в наступні дні — Т. Бутова, Р. Лимановська, С. Передреєва, В. Дуденко.

Але є, на жаль і незадовільні оцінки, хоча їх менше, ніж було минулого року: Л. Богат, Ж. Бутев, А. Семенченко.

В цілому підготовка до іспиту показала, що багато хто з третьокурсників стали серйозніше ставитись до занять, підвищили вимоги до себе. **Е. ГРИГОРОВИЧ.**

СЕСІЯ НА ГЕОФАЦІ

НА географічному факультеті закінчилась весняна екзаменаційна сесія студентів денного навчання.

Підсумки сесії свідчать про те, що переважна більшість студентів добре попрацювала протягом семестру і успішно завершила 1962—1963 учбовий рік. При цьому високу успішність показали студенти старших (3 і 4) курсів. Стопроцентною успішністю відзначився ІV курс, на якому виявилось 8 відмінників: староста групи О. Побідаш, комсорг курсу С. Матвієнко, Ю. Шуйський, В. Яїцька, та ін.

17 студентів, або 50 процентів усього курсу, одержали оцінки «відмінно» та «добре», і лише 9 осіб мають оцінки «задовільно».

Непегано склали екзамени і студенти ІІІ курсу, де є 4 відмінники: В. Кирилов, Н. Танюшкіна, В. Островський, А. Цибулько. Третина студентів мають оцінки «відмінно» та «добре», і близько половини студентів курсу мають задовільні оцінки.

Гірше завершили учбовий рік студенти 2-го курсу. В цьому колективі хоч і є 5 відмінників (комсорг курсу Є. Красеха, комуніст В. Ференчук, Л. Коваль, Н. Маслова і М. Солтан, але тут є чимало студентів, які одержали незадовільні оцінки: С. Русалкіна, Л. Лисинковська, А. Галушкін та інші. Це не випадково, курс не являв собою міцного згуртованого колективу, ряд студентів курсу часто пропускали заняття, погано готувались до семінарів, практичних і лабораторних занять. Комсомольське ж бюро курсу не вело рішучої боротьби з проявами недисциплінованості комсомольців.

Ще гірші наслідки сесії на І курсі. Тут з 46 осіб, тільки один відмінник (Т. Тодорова) і 4 студенти, які одержали оцінки «відмінно» і «добре»: С. Голімбієвська, В. Гурієнко, Л. Рудакова і

С. Свіtareць. Майже чверть студентів курсу одержали оцінки «незадовільно». Серед них, мають дві і більше академічні заборгованості: О. Більбот, Н. Коваленко, М. Лисий, Г. Ладиженська.

Ми вважаємо, що основними причинами низької успішності студентів І-го курсу є такі: значна частина студентів слабо володіє програмним матеріалом за середню школу; недостатньо засвоїла методику навчання у вищій школі, ряд студентів І курсу несистематично протягом семестру працювали над підручниками, учбови-

ми посібниками і допоміжною літературою, над ретельним виконанням лабораторних і практичних робіт. Треба зазначити, що й кафедри приділяють недостатню увагу організації самостійної роботи, зокрема, І курсу.

В майбутньому навчальному році колективу факультету необхідно врахувати недоліки, що мали місце в нашій роботі, приділяти більше уваги організації учбово-виховного процесу, особливо на першому курсі.

Доц. Г. МІЩЕНКО,
декан геофаку.

Другокурсники геофаку складають іспит з історії КПРС.

Про наших випускників

В курс історичного факультету один з найкращих курсів по навчальному та громадській роботі.

Протягом п'яти років навчання в університеті вони всі вчилися на «добре» і «відмінно». Але не тільки це характеризує їх з позитивного боку — вони майже всі одержали на факультеті добре ідейне загартування.

На курсі створена велика лекторська група, про роботу якої добре знають робітники й колгоспники нашої області.

Простеживши за шляхом навчання кожного з них, бачиш, як

вирости ці юнаки і дівчата за п'ять років перебування в університеті. Про це добре свідчать державні іспити та дипломні роботи, які більшість студентів захистили на «відмінно». Вже складено державний іспит з історії КПРС. Наслідки хороші.

Студенти Волкова, Замуленко, Устинов, Щуровський, Крантов та інші захистили дипломні роботи і склали іспит з історії КПРС на «відмінно». Сподіваємось, що й другий іспит вони складуть не менш успішно.

О. ДРОЗДОВА.

Вчора у ВАЗІ

Вчора у Великому актовому залі університету відбулись відкриті партійні збори ОДУ.

З доповіддю «Про підготовку університету до нового навчального року» виступив

ректор ОДУ професор О. І. Юрженко. Після доповіді відбулось обговорення.

Детальніше про роботу партзборів читайте в наступному номері нашої газети.

Результати радують

Літня сесія набирає темпів. Багато хвилювань, безсонні ночі перед екзаменом і щасливі посмішки (зустрічаються і сумні) — після екзамену.

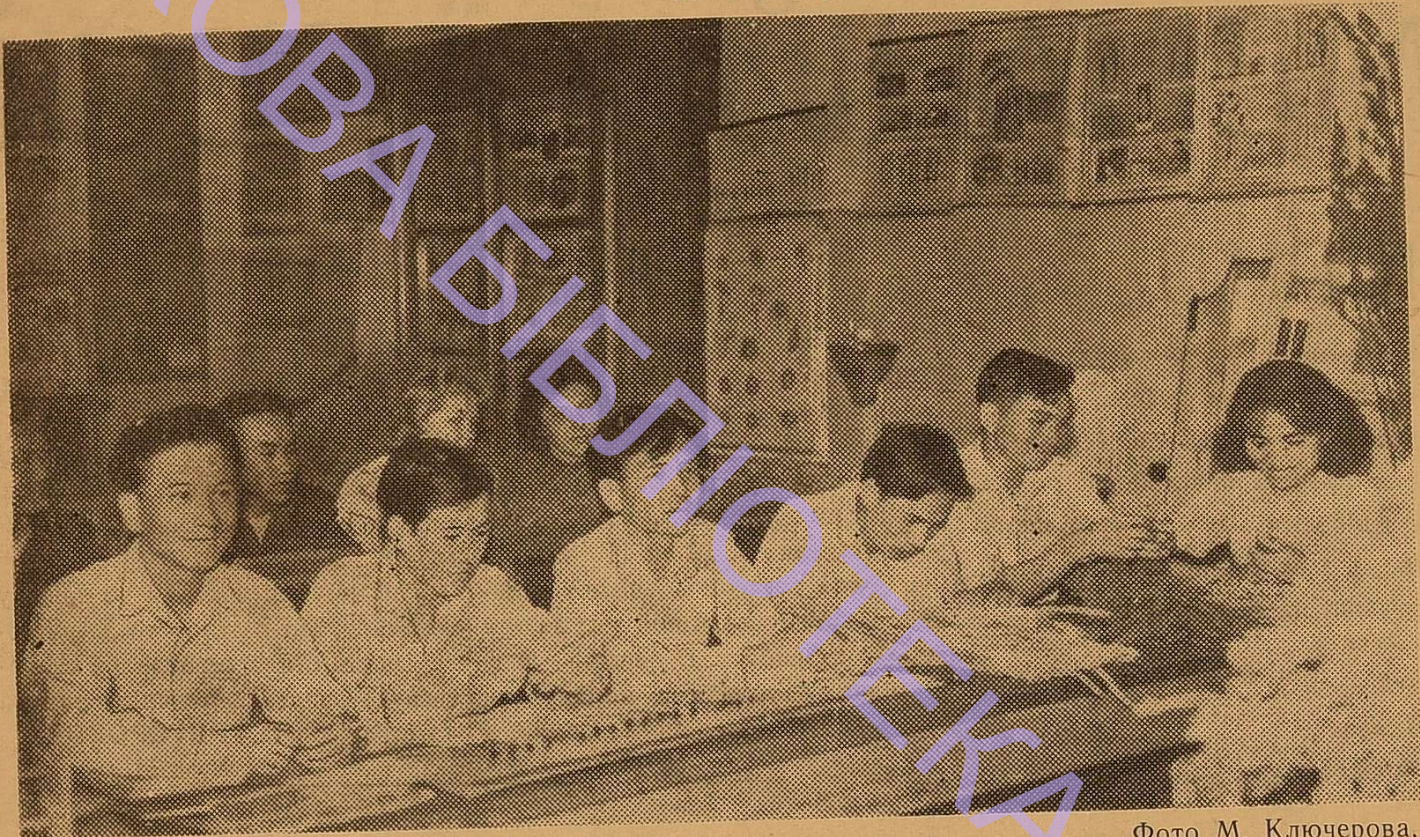
Коли другокурсники істафу склали іспит з історії КПРС, сумних посмішок майже не було. На питання товаришів: «Ну, що? Скільки?» — кожний відповідав: «Відмінно, добре». Так, добре склали іспит з історії КПРС другокурсники. Всього одна задовільна оцінка.

Після іспиту ми звернулися до екзаменатора — доцента І. Г. Леонова з проханням відзначити кращі відповіді.

— Всі студенти, — відповів нам І. Г. Леонов, — сумлінно підготувались до екзамену. А кращих слід шукати серед тих, хто одержав «відмінно». Це студенти: А. Низов, К. Жеков, В. Бачило, Є. Волинська, Л. Зінченко, В. Гринник, А. Вдовиченко, Г. Логвиновський та інші.

Результат радує, але попереду ще три дуже складних іспити.

В. АНТОНОВ.

Студенти з ДРВ готуються до іспитів.

Конференція англійською мовою

СУЧАСНИЙ рівень технічних наук вимагає глибокого знання іноземних мов. Знання мов дозволяють знайомитися з технічними новинками, з останніми досягненнями науки в різних країнах, розширює світогляд. Ось чому ідея створення спецгруп, де англійська мова вивчається за розширеною програмою, знайшла відгук на деяких факультетах університету і зокрема на механіко-математичному факультеті.

Перш ніж записатись до такої групи, студенти-другокурсники довго роздумували, побоювалися, що не справляться з цим завданням. А вже доведеться одночасно

оволодівати і своєю спеціальністю, і англійською мовою. Цей рік показав, що ще потрібно багато працювати, ліквідувати багато помилок в роботі, а головне — систематично і щоденно працювати. Якщо кожний студент зрозуміє, що це необхідна умова при вивченні іноземних мов, то вони зможуть оволодіти мовою настільки, щоб вільно викладати свій спеціальний предмет іноземною мовою. В процесі роботи студенти зрозуміли, що для них важливо не лише знати англійську мову, а й вміти викладати матеріал по спеціальності англійською мовою.

В кінці навчального року ми провели підсумкову конференцію англійською мовою. На конференцію винесли таку тематику: «Пулковська обсерваторія», «Чи знаєте ви Землю?», «Чи може людина досягти зірок?», «Математика навколо нас», «Що чекає нас на інших планетах?», «Загадкова планета (Марс)», «Застосування енергії водневої бомби в мирних цілях» і подібні.

Всі доповіді були змістовні. Але оскільки конференція проходила англійською мовою, то враження від доповідей залежали від вимови доповідача, від вміння «доповісти» і будувати фразу англійською мовою. І все ж враження від доповідей цілком задовільне. Кращі доповіді були підготовлені студентами: Воробкало, Дрозденко, Возняк, Хусідман. Вони працювали сумлінно, і перша спроба зробити доповідь англійською мовою вдалася, хоч, звичайно, їм ще потрібно багато працювати. За

думкою групи, користь від таких конференцій дуже велика. По-перше, узнаєш багато нового і цікавого, по-друге, удосконалюєш своє знання мови, поповнюєш словниковий запас, шліфуєш вимову.

Для того, щоб прочитати свою доповідь перед групою, довелось багато попрацювати.

Крім того, студенти познайомилися нас з фразеологією, необхідною для ведення конференції чи зборів. Конференція проходила вперше, тому не обійшлося без недоліків: деякі доповіді були надто великі, а слухати їх в таких випадках важко, особливо 2 години без перерви. Студенти зрозуміли, як важливо оволодіти правильною вимовою та інтонацією, щоб доповіді (і взагалі мова) були чіткими і виразними. Конференція пройшла не досить активно, доповідачам ставили мало питань.

Але тепер ми вже маємо деякий досвід і сподіваємося, що наступні конференції та інші подібні міроприємства проходять краще. Але жваво, тематика їх буде теж різноманітною і цікавою, хоча, звичайно, треба надавати переваги доповідям з питань математики. Студенти повинні добре оволодіти математичною термінологією. Крім того, раціонально знайомитися доповідями (чи з тезами доповідей) заздалегідь і призначити опонентів. Необхідно шукати найбільш ефективний шлях проведення конференцій, щоб вони приносили якнайбільшу користь.

Л. М. СЕНЧКІНА,
ст. викладач.

СЕСІЯ НА БІОФАЦІ

Серйозно поставились до складання державного іспиту з історії КПРС студенти-заочники біологічного факультету. Ще в березні 1963 року для них були прочитані оглядові лекції з основних питань курсу історії КПРС. До екзаменів студенти готувались сумлінно, опрацьовували першоджерела. На консультаціях їм роз'яснювали незрозумілі питання.

Глибоке знання програмного матеріалу, сучасного міжнародно-

го становища дали позитивні результати на держіспитах. Із 42 студентів, що склали іспити, 13 одержали «відмінно», 3 — «задовільно», а всі останні — «добре».

Особливо слід відзначити змістовні, добре продумані відповіді студентів Ніколаєнко, Сьора, Костенко, Стрижак, Котеченко. Так, товариш Стрижак глибоко і ґрунтовно розкрив зміст праць В. І. Леніна «Політичне становище»,

«До лозунгів», показав їх значення для орієнтування більшовицької партії в нових умовах, висвітлив діалектику постановки питання «Вся влада Радам!».

Так же глибоко і докладно розкрив він питання «XIV партконференція і її рішення» та «Програма КПРС про завдання в галузі національних відносин».

Проте студенти Шумилова, Ліхтонська, Будок не зуміли відповідати докладно на питання, слабо орієнтувались в питаннях сучасності.

Напередодні революції 1905—1907 р.р.

Останнім часом наукові співробітники Одеського облдержархіву провели ретельне вивчення документальних матеріалів про поширення і видання в Одесі в 1902—1907 роках творів геніального вождя трудящих усього світу. Всебічне вивчення цього питання має величезне значення для наукової розробки перемоги ленинського напрямку в російському робітничому і соціал-демократичному русі. І хоч зрозуміло, що зібрані дані не можуть бути вичерпними, проте й ті відомості, що дійшли до нас, засвідчують широке розповсюдження творів В. І. Леніна серед трудящих нашого міста.

Особливо широко розповсюджувалися твори В. І. Леніна в роки першої російської революції. Лише в 1905 р. за тими даними, що зберігаються в архіві в Одесі, було поширено і видано 14 назв ленинських робіт в кількості 23254 прим. І це в умовах шалених репресій поліції і жандармів. Вже в січні 1905 р. Одеський комітет

РСДРП видав окремою листівкою тиражем в 8000 прим. ленинську статтю з четвертого номера газети «Вперед» — «Початок революції в Росії». Незважаючи на те, що поліції вдалося заарештувати 31 січня 1905 р. одного з членів комітету, в якого було знайдено 1036 прим. цієї прокламації, одеські більшовики буквально заповнили

СТОРІНКИ СЛАВНОЇ ІСТОРІЇ

нею вулиці міста. За даними поліції (звичайно, далеко неповними) картина розповсюдження цієї ленинської листівки така: 29 січня на вулицях міста поліція підбрала 11 прим., 2 лютого 2 прокламації знайдено в аптеці по Преображенській вул. (вул. Радянської Армії) № 56 і 5 в буд. № 54 по вул. Успенській (вул. Чичеріна), 3 лютого одна з них підібрана двірником на Катеринівській вул. (вул. Карла Маркса); 10 лютого за поширення цієї ленинської листівки на Олександрівському майдані було заарештовано двох молодих робітників М. Білецького та О. Кучеровського; за час з 17 лютого по 3 берез-

ських поліцейських дільниць листівка під цією назвою у величезній кількості була розповсюджена в районі вулиць Болгарської (вул. Будьонного), Госпітальної (вул. Богдана Хмельницького), М'ясоєдовської (вул. Шолом-Алейхема), Калантаївської (вул. Дзержинського) та Костецької.

Активну участь в поширенні ленинських творів брала й революційно настроєна студентська молодь. Так в січні 1905 р. за поширення ленинської роботи «До сільської бідноти» був заарештований студент університету Ф. Влайков.

Всього, як видно з архівних документів, за 5 років в Одесі зафіксовано видання і поширення 26 назв окремих видань творів В. І. Леніна в кількості 27004 прим.

Так, незважаючи на шалені переслідування, слово великого Леніна доходило до трудящих мас, кликало їх на боротьбу з самодержавством.

Старший науковий співробітник Одеського облдержархіву А. БАЧИНСЬКИЙ.

На першому іспиті у математику.

Фото П. Башкарьова.

Нові кандидати наук

На одному із останніх засідань вченої ради філологічного факультету проходив захист дисертацій на вчене звання кандидата наук двома співробітниками нашого університету: асистентом кафедри психології Т. М. Козіною та ст. викладачем кафедри російської літератури Є. І. Петряєвою.

Т. М. Козіна закінчила філологічний факультет ОДУ в 1959 році. Потім навчалась в аспірантурі при кафедрі психології нашого університету, де й виконала дисертаційну роботу під керівництвом професора Д. Г. Елькіна. Офіційні опоненти: засл. діяч науки професор Ю. П. Фролов та член-кор. АН РРФСР О. В. Запорожець (обидва з Москви) — та члени ради, які виступили при обговоренні, дали високу оцінку дослідженню Т. М. Козіної.

Кандидатська дисертація Є. І. Петряєвої є результатом багаторічної роботи і присвячена питанням ранньої творчості видатного радянського письменника Аркадія Петровича Гайдара. На думку

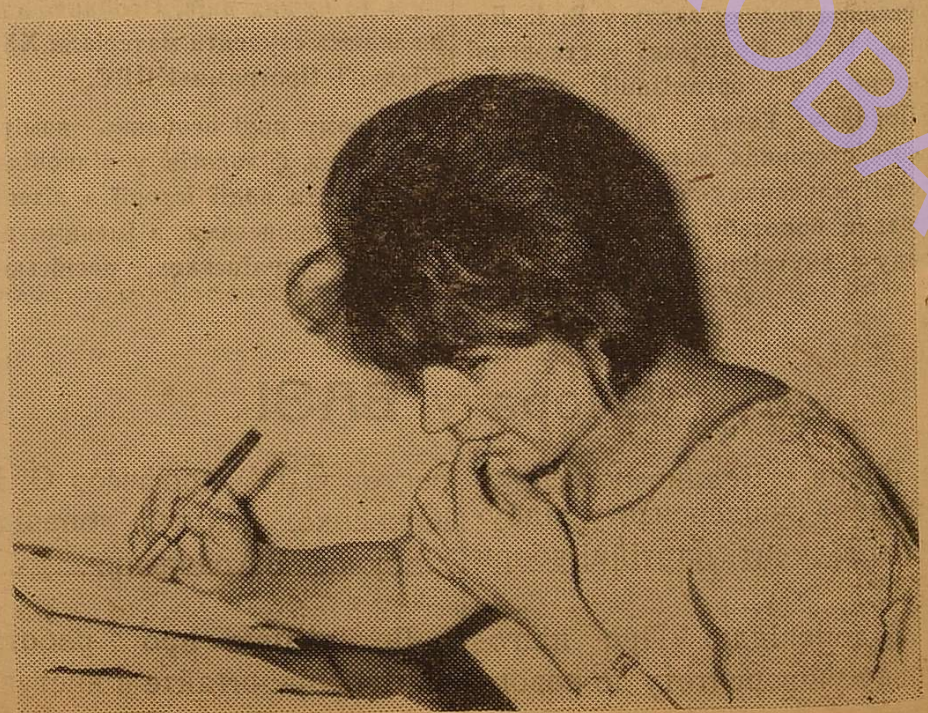
офіційних та неофіційних опонентів ця дисертація являє значний інтерес; вони висловили побажання, щоб автор не залишав цієї теми, а продовжував би досліджувати творчість А. П. Гайдара.

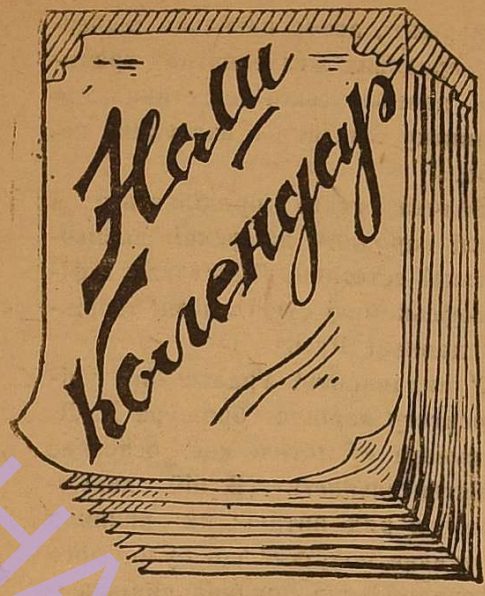
Захист пройшов успішно. Нам залишається приєднати свій голос до поздоровлень і побажань Є. І. Петряєвій та Т. М. Козіній нових творчих успіхів.

НАШ КОР.

У СТУДЕНТСЬКИХ ГУРТОЖИТКАХ

Нещодавно в університетських гуртожитках № 2 та № 3 студенти прослухали цікаві лекції. Темою лекцій — «Про чоловічу гідність та жіночу гордість» — зацікавила багатьох. Лектор — доцент О. Б. Дорман ілюстрував окремі положення лекції яскравими прикладами з життя, з класичної та сучасної художньої літератури. Тема настільки схвилювала слухачів, що лекція місцями переходила в задушевну бесіду між викладачем і студентами.

ВЕЛИКИЙ ПЕРШОДОСЛІДНИК

великий перетворювач природи
І. В. Мічурін та його послідовники.

К. А. Тимірязев відстоював думку про інтернаціональний характер науки, її велику роль в боротьбі за мир. Так, в 1917 році він писав: «Наука і демократія по самій своїй суті ворожі війні».

Він один з перших російських вчених визнав Велику Жовтневу соціалістичну революцію і віддав усі свої сили служінню молодій Радянській державі. К. А. Тимірязев

зав брав активну участь в роботі Державної Вченої ради Народного комісаріату освіти, в створенні Академії, був депутатом Московської ради та ін.

Останні слова К. А. Тимірязева були звернені до партії: «...Більшовики, які проводять ленінізм, я вірю і впевнений, — працюють для щастя народу і приведуть його до щастя».

Доценти П. І. ДМИТРАШКО,
М. В. ДОМБРОВСЬКА.

ЕТИМОЛОГІЧНІ ТЮДИ

ІСТОРІЯ кожної конкретної мови свідчить, що вона, мова, перебуває в постійному русі, постійно змінюється, хоч багатьох змін ми й не помічаємо. Найпомітніші зміни, звичайно, відбуваються в словниковому запасі, лексиці мови. За три з половиною роки семірички ми майже щодня фіксували появу в нашій пресі або нового слова, або старого слова, вжитого в новому значенні. Проілюструємо це твердження лише декількома найсвіжішими прикладами.

Прожектор. Довгий час слово **прожектор**, запозичене з французької мови, вживалось у нас як назва освітлювального приладу — приладу, з якого йшли сильні промені світла в певному напрямкові. Особу, яка обслуговувала прожектор, називали прожекторист. Тепер на сторінках «Комсомольської правди» слова **прожектор, прожекторист** дуже часто вживаються, але зовсім в іншому значенні. В наших дні слово **прожектор** стало назвою спеціальної молодіжної, комсомольської організації, яку партія закликала боротися з різними недоліками, які ще мають місце в нашому житті. Слово **прожекторист** стало назвою члена спеціальної комсомольської організації «Прожектор».

Отже, слова **прожектор і прожекторист** розширили своє значення, дещо переосмислились.

Юнга. Слово **юнга** у значенні «хлопчик, що служить на кораблі» зайшло в нашу мову з голандської десь у XVIII ст. У цьому році на сторінках «Комсомольської Правди» також почало вживатись слово **юнга**. Однак це абсолютно нове слово, і з старим словом **юнга** має тільки спільний звуковий склад, а походження і значення його зовсім інші. Нове слово **юнга** — це скорочене слово, яке утворилось із перших складів двох слів **юний га-гарінець — юнга**. Отже, **юнга** — це юний послідовник першого космонавта Гагаріна.

Кермет. Кермет — це новий міцний, твердий і жаростійкий, недавно винайдений матеріал. Основні компоненти цього матеріалу — кераміка, тобто глина і порошковий метал. Із частин назв основних компонентів (**кер-аміка, метал**) і утворилось нове слово **кермет**.

Беміт. Беміт — новий покрівельний матеріал, який становить суміш паперових відходів з бітумною емульсією. Назва його утворилась з частин двох слів — бітумна емульсія та суфікса -іт — **беміт**.

Шубекол. Шубекол — нова, одержана з гасу рідина, за допомогою якої виявляють дефекти в різних машинах та приладах. Винайшли цю рідину хіміки Шуйкін і Бекуарі. Із частин прізвища, дослідників та суфікса -ол і утворилась назва **Шу-бек-ол**.

Сітал. Сітал — назва нового гатунку кристалічного скла, з якого нещодавно почали виробляти труби для газифікації. Назва цього нового гатунку кристалічного скла утворилась із елементів трьох слів — **с-кло і крист-тал — сітал**.

Піносітал. Піносітал — новий будівельний матеріал, який становить суміш сіталу з піною металургійних шлаків. Звідси — **піно-сітал**. Слово **піносітал**, таким чином, уже утворилось з елементів аж чотирьох слів. На структуру простого слова, як і декількох інших, ми звертаємо увагу читачів саме тому, що це яскраві приклади компресії мови, яка так характерна для нашої епохи.

Доц. А. А. МОСКАЛЕНКО.

Ю. Едліса «Аргонавти», яку поставив драмколектив ПДУ. Тема п'єси дуже актуальна: чим живе наша молодь, що для неї найважливіше в житті?..

Незважаючи на деякі недоліки, вистава справила дуже хороше враження і була тепло зустрінута глядачами...

(газ. «Петрозаводский университет», № 17).

ПОЇЗДКА В БРАТНІ КРАЇНИ

ПОЇЗДКА до країн народної демократії приносить радянським туристам безліч незабутніх вражень. Вражень стільки, що не легко розповісти про те, що бачили власними очима.

Коли я розповідаю про поїздку до Угорської Народної Республіки і соціалістичної Чехословаччини, то завжди згадую прохання гідя нашої групи по Чехословаччині Дагмари Грегорової. Черноока, красива, зовсім юна дівчина, яку туристи любовно називали «гідочка Даша», прощаючись з нами, сказала: «Дуже прошу Вас, розкажіть у себе на Батьківщині про все хороше, що Ви бачили у нас, про наші успіхи в будівництві соціалізму і про те, що наші люди завжди пам'ятають, що будувати нове життя їм допомагає Радянський Союз».

Радянським туристам ніколи не забути тієї теплої гостинності, з якою зустрічали їх трудящі угорської столиці, одного з підприємств Будапешта — ситценабивної фабрики. В Угорщині часто можна зустріти людей, які знають російську мову. Російську мову вивчають багато студентів вищих навчальних закладів, прагнуть вивчати російську мову учні гімназій. І в цьому, я певна, проявляється велика повага угорського народу до нашої Батьківщини. Тільки 1 рік потрібен був студентів історичного факультету університету ім. Лайоша Кошута для вивчення російської мови, щоб бути гідом радянських туристів. З захопленням 19-літній юнак розповідав нам, що за останні 10 років в Дебрецені побудовано шарикопідшипниковий та чавуноливарний заводи і заводи медінструментів та пеніциліновий.

Радянські туристи не могли не затриматися на цілих 15 хвилин зверх програми біля приміщення університету ім. Лайоша Кошута в Дебрецені, краса якого доповнюється красою площі, що є копією площі перед Версальським палацом у Парижі. Гід Карчо тут з гордістю сказав радянським туристам, що зараз в середніх школах Угорщини учаться в 3,5 рази більше учнів, ніж до звільнення, а в університетах і вищих навчальних закладах — майже в 3 рази більше. Серед студентів вищих навчальних закладів більше половини — діти робітників і селян. 9—11 травня цього року — дні перебування нашої групи в столиці Угорської республіки. Ці два дні з ранку до вечора заповнені цікавими екскурсіями. Гід Карчо намагається зробити так, щоб ми побачили все найцікавіше, визначні історичні і культурні пам'ятники Будапешта.

Знайомство з Будапештом починаємо з огляду панорами столиці з гори Гелерт, на вершині якої підноситься монументальний пам'ятник свободи в честь визволення Угорщини Радянською Армією.

Не окинути оком території Чепельського комбінату, який виробляє найрізноманітнішу продукцію — від великих верстатів до предметів широкого вжитку.

Серед архітектурних пам'яток найбільше запам'ятовуються неоготичний будинок Парламенту, Рибачький бастион, будинок Національного музею.

А ввечері, пройшовши по знаменитому Цепному мосту, ми потрапляємо в район Буди, милується Дунаєм, який надає Будапешту особливої краси. Від'їжджаючи з Будапешта, ми бачили нові жилі квартали в робітничих районах Обуда, Ладьяманьош, Чепель.

Розмах будівництва в Угорщині з особливою силою відчули радянські туристи в Дунайвароші, в новому соціалістичному місті на Дунаї, яке виросло за останні 10 років біля металургійного комбінату.

Гостинність, з якою зустрічають трудящі Угорщини радянських людей, викликає бажання відвідати ще раз і столицю Угорщини з неповторними пам'ятниками і міста Мішкольц, Дебрецен, Дьєр і угорське «море» — озеро Балатон — з ніжною атласно-блакитною водою, яка відбиває красиву грядку оточуючих озеро гір, і пам'ятник архітектури XII століття — церкву Тиханського монастиря, в архівах якої знайдено документи, що відбивають виникнення угорської письменності.

Люди, з якими радянські туристи зустрічались в Угорщині, горді тим, що їхня праця забезпечила перетворення Угорщини за роки народної влади з аграрно-індустріальної країни в країну індустріально-аграрну.

(Далі буде).

Н. КАЛЮЖКО.

ЯК НАРОДИВСЯ ЦЕЙ ДЕНЬ?

11 травня — наше свято. Свято одного з найбільших факультетів університету.

Як «народився» День фізика?

Все почалось з проведеного Радою НСТ референдуму. Отут хтось і запропонував, що слід і фізикам встановити свій день, а не лише заздрити мехматівцям.

З цього дня і почалося. Збирали матеріали з історії факультету. Почала готувати спеціальну програму художня самодіяльність. Готувалося спортивне свято.

Скільки безсонних ночей, недочитаних конспектів і, чого там гріха таїти, пропущених лекцій коштувало все це членам оркестру Ірі Бакановій, Ірсену Григоренку, Асі Гергель, Борису Фішману!

Насамперед з'ясували поняття свята. Було встановлено:

1. «Свято — день торжества на честь якоїсь видатної події». А

Нещодавно в Комуністичній аудиторії МДУ відбулась зустріч студентів і викладачів з видатним діячем Комуністичної партії США Генрі Уїнстоном.

Тепло зустрінутий присутніми, Г. Уїнстон розповів, як у важких умовах комуністи США ведуть героїчну боротьбу за інтереси американського народу.

(газ. «Московский университет», № 29).

Днями введено в експлуатацію універсальну автоматичну обчислювальну машину «Минск-1», яка виконує до 3000 операцій в секун-

ду. З її допомогою можна розв'язувати задачі з великим обсягом обчислень, розв'язання їх математиком-обчислювачем на автоматичному арифмометрі зайняло б кілька місяців.

2. «Вихідний, неробочий день». З цим було гірше. Всі дні, крім неділі, на факультеті робочі. Пішли у високі інстанції. Вихідний день — маємо.

3. «День, що особливо відзначається звичаєм або церквою». Отут вже зовсім біда. Який тут звичай, коли День фізика святкується вперше! І в церковних книгах про це не прочитаєш. Нема там поки що, скажімо, дня святого Ньютона. Довелося піти під «благословення» деканату.

4. «День ігор, розваг і т. ін.». Постановили — організувати і ігри, і розваги, і змагання курсових КВН, і танці.

Г. ПЕКАР,

студент IV курсу.

(газ. Київського ун-ту «За радянську науку», № 11).

В ИМОГИ «красної науки...», як називав естетику В. Г. Белінський, владно вриваються не лише в сферу мистецтва і літератури, а й у сферу побуту, виробництва, педагогіки і людських стосунків — в усі галузі нашого суспільного і особистого життя. І це ознака того, що естетика стає знаменням нашого часу, епохи розгорнутого будівництва комунізму.

Життя ставить перед естетикою нові завдання, вимагає її активної участі в найрізноманітніших процесах духовного і матеріального життя суспільства. Настав час го-

ПРОЧИТАЙТЕ ЦІ КНИГИ

ворити про перетворення нашого побутового і виробничого устрою, про естетику нашого щоденного земного ужитку.

Що ж являє собою естетика як наука? Яке її місце серед інших наук, які вивчають форми суспільної свідомості? Яке співвідношення між естетикою і філософією, естетикою і окремими теоріями мистецтва, естетикою і критикою? Ці питання розглядаються в книзі І. П. Астахова «Что такое

эстетика?» (Видавництво МДУ, 1962).

В цьому нарисі історії естетичного вчення автор торкається пи-

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД

тання зародження естетики як науки, розглядає деякі концепції античної, давньоіндійської, давньокитайської естетики, характеризує естетику середньовіччя, відро-

дження, класицизму, просвітительства і німецького класичного ідеалізму. Автор зупиняється на деяких основоположних естетичних принципах російських революційних демократів Белінського, Чернишевського, Добролюбова і на їх значенні в розвитку російської і світової естетики.

Розглядаючи питання марксистсько-ленінської естетики, автор відзначає, що вона виникла як історичний підсумок і закономірний наслідок світового наукового і художнього розвитку, що вона — втілення всього кращого, що нагромаджено в ході віковичної боротьби між ідеалістичними і матеріалістичними поглядами на мистецтво і прекрасне; боротьби, яка привела до нової перемоги матеріалістичних поглядів, яким марксистсько-ленінізм надав справжньої революційності і наукової послідовності.

К. В. Шохін в «Нарисі історії розвитку естетичної думки в Росії» простежив еволюцію естетичної думки в Росії, починаючи з найдавніших часів до другої половини 17 століття. Цю проблему автор розглядає в трьох аспектах. Перш за все його цікавить питання про роль і місце естетики в історії давньоруської філософської, суспільно-історичної думки, про становлення і ріст національної самосвідомості давньої Русі. Другий об'єкт дослідження — ідейний зміст давньоруської естетики, її основний напрямок, тематика, самобутні ідеї, її суспільний ідеал.

О. С. ДЕНИСОВА,

керівник піонерської практики.

І, нарешті, автор визначає значення передових життєздатних традицій давньоруської естетики для розвитку естетики в наступний період.

Значна увага приділяється в книзі народним джерелам давньоруської естетики, її зв'язкам з філософськими і суспільними теоріями давньої Русі.

У видавництві Уральського університету вийшла брошура А. Д. Єремєєва «Эстетическое освоение действительности». В ній висвітлюється ряд питань: як виникло естетичне почуття? що було його джерелом? яка причина виникнення мистецтва? Автор висвітлює деякі характерні особливості естетичного життя в мистецтві.

Товариство по поширенню наукових і політичних знань РРФСР випустило збірник статей «Об эстетическом воспитании трудящихся». В чотирьох випусках цього збірника вміщено 9 статей, в яких розглядаються основні проблеми марксистсько-ленінської естетики:

1. Естетичне виховання в соціалістичній праці, в будівництві комунізму (Випуск 1).
2. Естетичне виховання і мистецтво (Випуск 2, 3).
3. Критика буржуазної естетики та інших ідейних ворогів (Випуск 4).

Завдання збірника — забезпечити матеріалом лектора і пропагандиста з найважливіших питань естетичного виховання. В статтях зібрано великий і цікавий фактичний матеріал, який ілюструє вищезазначені вузлові питання марксистсько-ленінської естетики.

С. СВЕТ.

КОРИСНА ЕКСКУРСІЯ

СТУДЕНТИ III курсу факультету іноземних мов (німецький відділ) в кінці квітня побували на екскурсії в Белгороді-Дністровському — одному із найдавніших міст нашої країни, відомому своїми пам'ятниками старовини, особливо знаменитою фортецею.

Іхали автомашиною через Кароліно-Бугаз. Можна було добратися до міста і коротшим шляхом, але ми обрали цей і не жалкуємо.

...Машина легко котиться по шосе. Мимо проноситься село Роксолани, відоме фруктовими садами і археологічними розкопками, поселення Затока, де живуть рибалки, стаціонарні приміщення піонерських таборів, дачні будинки робітників і службовців Одеси, виноградські радгоспи Шабо. Зупиняємося на вул. Пушкінській № 19, навпроти краєзнавчого музею. Місто затишне, чисте, тихе.

...Музей. В ньому 4 відділи. «Історія краю до 1917 року», де експонуються матеріали від первісно-суспільного ладу до Жовтневої революції. Особливе враження справляє макет Белгород-Дністровської фортеці. Екскурсовод детально розповідає про неї. Другий відділ — «Історія краю з 1917 року і до наших днів». Цей відділ познайомив нас з історією боротьби трудящих міста за встановлення Радянської влади. З цікавістю розглядають студенти оригінал наказу місцевих властей (1918—1921 рр.), який гласить, що кожний громадянин, зустрічаючись з румунським офіцером, повинен зупинитися, зняти капелюх і з пошмишкою вклонитися до землі. Щоб навчити людей цьому, жандарми носили на жердині офіцерський кашкет, а жителі виконували цю процедуру.

Тут же ми дізнаємось про звільнення міста Радянською Армією 28 червня 1940 року.

В III відділі «Природа» дається географічна характеристика району: клімат, корисні копалини, рослинний і тваринний світ. IV відділ представлений матеріалами про розвиток промисловості, сільського господарства, культури в місті і в районі. Це розповідь про людей наших днів — консервників, му-

лярів, садівників, електроварників, чії руки створюють матеріальні цінності.

Прощаємося з робітниками музею. Записуємо слова вдячності в книгу відгуків і поспішаємо до фортеці.

Вона височіє на березі Дністровського лиману і нагадує собою багатокульковий з 26 баштами. Заснована фортеця в 13 столітті для боротьби місцевого населення з іноземними загарбниками. На стінах сліди від чавунних ядер, що вривалися в каміння. Це свідки колишніх боїв. Загальна площа фортеці становить 81,25 га; всередині 2 двори і цитадель. Висота башт 11 м, висота стін біля 7 м, товщина 5 м.

Зовнішня стіна фортеці тягнеться до 2 км, навколо неї викопаний і вимощений камінням рів. Ра-

ніше його глибина була 21 м, майже на 3 м нижче рівня лиману. В 1821 р. цю фортецю оглянув О. С. Пушкін, його ім'ям названа чотиригранна башня. За роки окупації Акермана Румунією фортеця була занедбана. Зараз ведеться робота по відбудові. Учні місцевої школи старанно висаджують кущі на території фортеці, наводять порядок, археологи ведуть розкопки.

На зворотному шляху обмінюємося враженнями, співаємо, жартуємо...

Сподіваємось, що студенти, які працюватимуть влітку в піонерських таборах, відвідають разом зі своїми вихованцями Белгород-Дністровський, познайомлять їх з містом, його досягненнями.

О. С. ДЕНИСОВА,

керівник піонерської практики.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

— Московський час — 7 годин.
Доброго ранку, товариші! Підйом!

Ці слова щоранку чують 233 мешканці спортивно-оздоровчого табору університету. Не кожному до душі такий ранній підйом, хочеться додивитися черговий сон, але суворий розпорядок дня не залишає часу на роздуми. 2—3 хвилини на приведення в порядок ліжок і палаток, а потім — лінійка. На цьому своєрідному табірному «вчех» вирішується багато питань: оголошується розпорядок дня, виносяться подяки і т. п. Тут же кожний, незалежно від його заслуг і досягнень, може одержати (якщо, звичайно, заробив) за уваження, догану чи найгірше — наряд поза чергою. А кому хочеться зайвий раз сидіти і чистити картоплю? Ніхто не може похвалитись, що це заняття приносить йому естетичну насолоду.

Однак зустрічаються «оригінали». Досить непогані спортсмени Ю. Лобанов, В. Гонеев, В. Колосов явно не в ладу з ранковою зарядкою і лінійкою. Поки що це обійшлося їм по зауваженню. Поки що...

З 8 до 9 години — сніданок. Перефразовавши слова Олександра Васильовича Суворова, можна сказати, що шлях до серця студента лежить через його шлунок. Звичайно, ананасами і шашликами покарському нас не годують, але не чути, щоб хтось скаржився на недостатнє харчування. Після сніданку більшість «гризе» науку. Та це й зрозуміло: екзамени!

В таборі можна готуватися до екзаменів і в палатках, і в ідальні (після сніданку, обіду, вечері), і навіть на пляжі. До речі, останній варіант дає процент засвоєння матеріалу — не більше 10. Тому, коли чуєш бадьоре: «Ну, я пішов вчити на пляж!» — диваку вважаєш приреченим. Всі (і в першу чергу він сам) добре знають, що вчити на пляжі він не буде, що він навіть книжку не відкриє, дріматиме, купатиметься і зрідка з відразою поглядатиме на підручник.

Спортивний табір майже повністю переведено на самообслуговування. Студенти самі слідкують за порядком, чистотою, допомагають на кухні. Щодня кілька палаток працюють над упорядкуванням стадіону, де, власне, і розмістився сам табір. Зроблено трибуни, волейбольні і баскетбольні майданчики, ґрунтується гарьова доріжка. Коли в майбутньому на цій доріжці народяться нові рекорди (а вони, безперечно, будуть), радість рекордсменів і чемпіонів буде подвійна. Зрозуміла гордість чемпіона, який показав свій кращий результат на стадіоні, збудованому своїми руками.

Але навіть тепер, коли йде напружена сесія, коли будівництво не завершено, не пустують спортивні сектори, не вкриваються пилом легкоатлетичні черевики.

У кожного спортсмена свій план, свої години тренувань. Часто можна бачити на доріжці чи в секторах метання А. Дугаренка і Т. Гал-

ку, на баскетбольному майданчику — В. Беляя, біля важкоатлетичного помосту — С. Кербеля. Час від часу йде перевірка боєм. Так, наша збірна футбольна команда зіграла з колективом будівельного інституту внічю (2:2), перемогла політехніків (2:1) і повторила свій минулорічний успіх, зайнявши 3, призове місце. Заради справедливості треба сказати, що останній матч команда проводила без деяких провідних гравців (з поважної причини не грав І. Бедний, був травмований «диспетчер» команди В. Мановицький). Ну, що ж, погодьтеся самі, і третє місце почесне.

Волейболістам стало заздрісно, і вони теж вирішили провести міжпалаточний чемпіонат. Подивимось...

Щоб збагатити практику теорією, заплановано проглянути кілька учбово-спортивних кінофільмів. Втім, вони вже демонструються — «Техніка гри в теніс» (не пінг-понг, а великий теніс). До речі про теніс. Тенісний корт у таборі є, але немає ракет і м'ячів. Виникає питання: «Навіщо ж було показувати цей фільм?». З таким же успіхом можна було б крутити ленти про техніку гри в регбі чи в бейсбол. А втім з цим ще можна миритись.

А от з нашестям каш в меню хочеться боротись. Каша перлова і гречана, манна і рисова, горохова і ячна. Не вистачало тільки ще

березової...

Під вечір пульс життя табору дещо послаблюється. Вечір — час відпочинку. Бібліофіли сидять за книжками, більярдисти «ганяють кулі», група фанатів-болільників вперто сидить у телевізора, хоч останній і виконує роль «великого німого» — немає звуку.

Рано засипає спорттабір. 11 година. Відбій. Завтра знову з репродуктора пролунає традиційне:

— Московський час — 7 годин.
Доброго ранку, товариші! Підйом!
А це значить — знову навчання, знову — тренування.

Ю. ЛАРЮШИН.

МІЦНЮТЬ НАУКОВІ ЗВ'ЯЗКИ

Сибірський відділ Академії Наук СРСР починає займати все більше місце в науковому житті нашої країни. Молодому центру, який бурхливо росте, необхідна наукова література — особливо періодичні зарубіжні видання до революційного і довоєнного часів.

В порядку надання допомоги Сибірському відділу АН СРСР Наукова бібліотека ОДУ відбрала і відправила десятки річних комплектів журналів з фізики, хімії та біології.

М. ІЛЛЯНКОВ.

Редактор М. ДОБРОГОРСЬКИЙ.

ЦІКАВА ЛЕКЦІЯ

У середу, 12 червня за ініціативою кафедри психології ОДУ для студентів і викладачів була прочитана лекція на тему «Кібернетика і мозок». Читав лекцію заслужений діяч науки доктор медичних наук професор Ю. П. Фролов (Москва).

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“
СТОР. 4. 14 ЧЕРВНЯ 1963 р.